

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100 —

Polletna naročnina K 50 —

Četrletna naročnina K 25 —

Za inozemstvo je dodati poštino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se
ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno
frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se
pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I.
Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Pojdimo v Beograd!

Beograd, 11. 9. 1921.

O pomanjkljivosti in ljubali naše uprave se je pomazalo že cele grmade papirja, ponajveč iz strankarskih, demagoških vidikov. Ne bi škodilo, če bi se isto poglavje objektivno razpravljalo brez prestanka, a treba pa tudi dejati! Temu članku ni namenjena kritika obstoječega, temveč nasvet za izboljšanje. Bolnik, ki ve, kaj mu manjka in ne stori ničesar, da bi ozdravel, pač ne zasluži zdravlja.

Ves svet že danes ve, da smrdi riba pri glavi, naša uprava v centralah. Povsem naravno je tedaj, da se začne popravljati pogreške predvsem pri glavi, v ministrstvih. Napačno je ono, kar slišimo stokrat na dan: tako bi moralo biti, na Dunaju je bilo tako itd.

Za podlago moramo vzeti to, kar je, biti si na jasnem, zakaj je tako in da mora postati drugače.

Da še ni postalo drugače, smo krivi dosti tudi mi, slovenski uradniki. Vsak vesten šef urada je obenem oni, ki dopolnjuje in popravlja delo svojih delavcev, uči jih, po potrebi kara in disciplinira, izloči kar ni sposoben in nadomesti z dobrim.

Kakor vsak gospodar. Ne bo pa uspel, če ima tudi najboljšo nameno, če nadomesti sploh ne dobi, ali dobi taka, ki niso boljša, ali pa so še slabša. Ponavlja se pogostoma, da ono, kar je boljše, ne mara pustiti svojega udobnega toplega kotička, svojih dnevnih navad — brizgancev in tarok partije pri »Veselem Donjcu«, ali v kavarni »Napredek«.

Zovejo se najboljši, a z dostikrat raznimi izgovori se te »nevarnosti« otre-

sejo in zapravljajo nadalje svoje zmožnosti, ki bi tako dobro prišle v prid vsej državi v svojem sedanjem malenkostnem javnem in zasebnem delokrogu.

Skoro bo 3 leta in imamo ministrstva, v katerih sploh ni nobenega Slovenca! Uradniki prihajajo v druga ministrstva k Slovincu s prošnjo, naj jim prevede ta ali oni spis na — srpski! Potem se pa v srečni Sloveniji čudimo zaradi kakovosti rešitev!

Ministrstvo prosvete že dolgo vabi in prosi na pomoč slov. profesorja. Brez uspeha! Neko drugo ministrstvo je pozvalo mlade pis. uradnike samce, ki bi želeli priti, ponujajoč jim dobre pogoje: od preko 200 pisarniških uradnikov sta se prostovoljno javila cela — dva! V ministrstvu financ, ki je nekako država v državi, imamo zdi se mi, samo dva (status gre na več stotin) itd.

Znano je, da oddelki v ministrstvih, kjer so Slovenci vsaj za silo zastopani, v vsakem oziru vestno in točno poslujejo, ker jim upravljajo baš dobri slovenski uradniki, vestni, poštenu in požrtvovalni in se jim zato tudi ne odreka priznanja!

Kakor stojijo danes stvari, smo ravno mi slovenski uradniki poklicani, da prinesemo v zastarele institucije ministrstev diš moderne in vešne uprave. Tu je hvalježno in domoljubno polje za nas, ki imamo še nekaj idealizma (brez tega seveda ne gre) in ki se v polni meri zavedamo vrednosti lepe svobode.

Otresimo se onega nezdravega konservativizma in naziranja, da je dovolj za Slovence, če le v Ljubljani, Mariboru itd. državna uprava dobro funkcijonira.

Ta naziranja so od prvega začetka zmotna; zato iznebimo se jih! Zdaj je pač že čas za to, ko so avtonomistične sanje pokopane; ne toliko zaradi vidovdanske ustave, kolikor zaradi prirodne in pravilne orientacije javnega in ekonomskega življenja. Vojska, učiteljsko združenje, ljubljanski velesejem, letovišča navajam le za primer kot nepobitne dokaze, da je to naravni razvoj, kateremu moramo slediti. In hvala usodi, da je tako!

Še zmiraj lahko popravimo, kar smo zamudili: pripravljajo se naredbe o preureditvi ministrstev na podlagi povsem modernih načel takorekoč že sprejetega zakona o centralni upravi; v kratkem se bodo odpravili pokrajinski oddelki; ministrstva, ki še niso, se bodo uredila po materijah da enkrat preneha nesmiselno postopanje, da na primer eden oddelek reši eno in isto stvar, brez vsake potrebe, diametralno nasprotno nego drugi, ki je nameščen v sosednji sobi.

Če hočemo res pomagati pri zdravljenju, mora nas priti čim večje število v centrale, kjer nas radi sprejmejo in če le mogoče v vsak strokovni oddelk vsakega ministrstva vsaj po eden konceptni ali vsaj pisarniški uradnik. Dobri uspehi v korist celoti in nič manj naše ožje domovine ne bodo izostali. — Sporedno s tem bomo imeli v doglednem času enotno pragmatiko, ki jo tudi srbski tovariši v pretežni večini nestrpnostno pričakujejo in državni voz bo tekla dobro, mora teči dobro!

Smešno se sliši stara pesem: v Beogradu se ne more živeti. Ali je že kateri od njih, ki so tu, umrli zaradi pomanjkanja? Čuje se, da bi marsikateri od njih,

LISTEK.

Z. in J. M.—t.

Ženstvo in uradnik.

P. T. uredništvu lista »Naš Glas« v Ljubljani.

Na izletu smo. Nahajamo se na »Uršelski gori« pri Slovenjgradcu in se imamo prav dobro.

Naša družba obstoja iz tovarišev iz Štajerske in Kranjske, med nami je tudi Hrvat, ki je slučajno na obisku pri enem naših kolegov. Ko smo se nagledali divno lepe okolice in napasli oči, smo zasukali pogovor na druge predmete in nazadnje na ženske. Pri teh smo ostali.

Po končanem debatiranju z damami, ki so bile z nami, potegne neki gospod iz žepa naše strokovno glasilo »Naš Glas«,

šte. 26., in ker smo ga že pred tem izletem doma do dobra prečitali in premotrili, se spravimo takoj k stvari v listu: »Ženska kot uradnik«.

Med moškimi ne dela ta članek toliko razburjenja, kakor bi bilo pričakovati; toda zanimiva je kritika dam samih. Te se zgražajo nad svojimi družicami, ki silijo v urade ne iz naravne nadarjenosti za poklic, ki ga izvršujejo, temveč iz pohlepnosti po ugledu v družabnem življenju. Večinoma pa igra v tem samo protekcija glavno vlogo ne glede na zmožnost dotične ženske.

Mnenje dam, ki so z nami, je splošno in se v marsičem strinja z našim.

Priznavamo vsi, da stori ženstvo mnogo važnega v državi in da je naravnost zločin, ako se jim odrekajo politične in stanovske pravice; toda pribiti moramo, da ako se zaveda ženska moškemu

enake zmožnosti in tirja iste pravice, naj bo tudi kot taka na mestu in naj se ne zanaša na svojo lepoto in drugo, da bodo zato njih dela opravljali drugi. Tudi so vsepovsod slučaji, da se ženskam za marsikaj, ako se je le mogoče ogniti, ne dajejo težavna in odgovorna dela, tako da so zato moški še bolj obremenjeni.

Kaj drugega je pri tipkaricah, poštaricah in stenografkah, ker vsak moški je v svojem življenju, če ne drugače, pa v vojaški službi dobil bolj neokretne prste.

Tudi je zelo napredovalno, ako se zanima ženska za medicino, ker moškemu zdravniku le redkokdaj bolna ženska v takem obsegu izpove svoje težave kot zdravnici.

Kar se tiče francoskih dam, ne bo odveč, ako pripomnimo, da je skoraj vsaka druga njih nerodovitna, akoravno jih tolikanj negujejo.

ki so se vrnili, rad prišel nazaj, kar je seveda izključeno.

Če bi bil Beograd Dunaj in bi se pisalo leto 1914, bi seveda bilo prijetnejše za naš telesni blagor. Ali taki realisti ne smemo biti, to je poniževalno in vse drugo kot patriotično!

Malo požrtvovalnosti, strokovna in moralna sprema dobrega slovenskega uradnika in kar ni nič manj važno, **potrebni takt** v občejanju s srbskimi kolegi, to so predpogoji za uspešno in koristno delo slovenskega uradnika v centralah.

Zaključke iz teh vrstic prepuščamo čitatelju.

Dr. P. Strinšek (Maribor):

Kaj moramo doseči v organizaciji.

Da leži vsa moč dandanes v organizaciji, o tem niti besede. Poglejmo pa temeljiteje svoje organizacije! Ali se jih zavedamo? Če gre vse dobro — plačamo članarino. Celo odborniki kaj radi pozabljajo na svoje mesto; spomnijo se ga, če jih predsednik povabi k sebi. — Tu je treba remedium! S ponosom je treba, da smo člani svojih organizacij! Da delo v odborih ni nikjer prijetno, je znana stvar, ker delo sploh ni prijetno. Da pa je delo v uradniških organizacijah dvakrat neprijetno, to je v bistvu uradniških organizacij: čeravno se bojim zamere — vendar povem odkrito, da radi tega, ker naši gosposdije uradniki vse preradi kritikujejo, pričakujejo koristi, a se ne zavedajo nikakih dolžnosti. V takih razmerah so zlata vredni oni, ki se še niso naveličali in se še naprej žrtvujejo.

Marsikdaj bi lahko uradniki v skupini dosegli materijalne koristi, to zlasti pri skupnih naročilih. Poskusimo to n. pr. pri premogu! Pride vagon! Oni, ki ga dobe prvi, bodo godrnjali, da niso dobili najlepši (po njihovem) premog. Zadnji pa premoga sploh ne bodo vzeli, češ, je že ves izbran: sam prah in blato sta še ostala. Tisti, ki ima čast, da je naročil premog za vse skupaj, naj slabšega sam vzame, pa še mora biti vesel, če mu gosposdije tovariši, zlasti pa njihove soproge, tega ne sponašajo kar tri leta dolgo. Tega pa nihče ne pomisli, da tudi trgovec prodaja ravno tak premog. Seveda, slabšega z morda za kako krono manjšim dobičkom; sigurno pa ne s ceno, ki bi bila nižja od cene vagonskega naročila.

Kdo bo pa še imel pri takih razmerah veselje se žrtvovati in truditi? Najmanj to mora zahtevati, da mu tovariši

Ženska torej naj skrbi v prvi vrsti, da bo dobra gospodinja, vzorna vzgojiteljica dece in pa ljubavni angelj svojega soproga, pri čegar izbiranju naj bo previdna, in naj išče koristi, ki zaležejo tudi splošnosti.

Naj se udeistvi prepričanje, da je tudi ženska nižjega sloja potrebna izobrazbe, pravice in spoštovanja, potem bo vsaka, tudi zadnja dekla, vestno, dobro in ponosno izvrševala svojo nalogo.

Sploh pa ta lepi evangeli, ki ste ga priobčili v žensko stanovsko povzdigo, ne bo nagnil nobene pisarice, da bi poravnala zapadlo naročnino, ker se zanimajo le za romane.

Nabirajte inserate in prispevke za tiskovni sklad ter pridobivajte nove naročnike.

verujejo in tudi sami kaj uvidijo: danes sem iz prikrajšan, prihodnjič bom pa jaz na boljem.

Pa tudi žrtev se ne smemo bati, najmanj žrtev za organizacijo. Zavedati se moramo, da se nam to, kar storimo za organizacijo, povrne najmanj desetero. Imamo svoje glasilo »Naš Glas«. Koliko uradnikov je naročnikov? Če bi bilo znano razmerje med številom uradnikov in številom naročnikov, bi nas morala oblitati rdečica sramu. Zavešči nam manjka, požrtvovalnosti nam manjka, zato pa tudi ni uspehov.

Ni treba me prepričevati, da ne bo »Naš Glas« rešil uradniškega vprašanja, pa bodi, da so vsi uradniki tudi njegovi naročniki; da je list potreben za nas zunanaj, da imamo tudi zastopnika uradniških interesov med mogočnim činiteljem, ki ga tvori časopisje, o tem bi bila odveč vsaka beseda; če je zagotovljen chstoj lista, je za list tudi vseeno, ali ima par sto naročnikov več ali manj. Ni pa vseeno za njegovo in našo moč: ni vseeno, če je »Naš Glas« glasilo posameznih požrtvovalnih mož, ali če je glasilo celokupnega uradništva.

Dobro je, da si najdemo vzgledov in posnemamo to, kar je posnemanja vredno.

Najboljša organizacija v naši državi je brez dvoma organizacija učiteljstva. Ker ji je pripomoglo do sedanje moči ravno slovensko učiteljstvo, je dovolj, če pregledamo ter se česa naučimo že pri domačem učiteljstvu. Kdor se je zanimal za razmere v učiteljskem stanu pred 20 leti, bo vedel, da je bila ta organizacija skoro še brez pomembna, da pa se je zavedala vse svoje moči, če bi posamezni člani izpolnili svoje dolžnosti. Z neko nepremagljivo trdovratnostjo so posamezni voditelji črtili zaspance, jih moralno silili k sestankom, zborovanjem. »Rak-rana« vse organizacije pa je bil list »Učiteljski Tovariš«. Premalo je bilo naročnikov, premalo zavesti in požrtvovalnosti. Predlog, da mora vsak organizirani učitelj plačevati tudi tednik, je čisto propadel zaradi odpora takih članov, ki so zahtevali rač koristiti, a niso hoteli ničesar žrtvovati. Končno pa je manjšina vendarle prodrla s predlogom: vsak učitelj, ki je član učiteljske organizacije, mora biti naročnik lista. In od tega dne hiti organizacija od zmage do zmage. Ne zavidajmo je, ker je to vse le plačilo za stanovsko zavednost; vprašajmo pa se, če ni njihova požrtvovalnost desetero in stoteropovrnjena! Iz tega pa smemo sklepati, da bo tudi uradništvo šele tedaj kaj pomenilo, ko bo strnjeno brez izjeme, vsaj skoraj brez izjem.

Radi tega me boli, ko berem, da izstopajo posamezne kategorije, češ da se organiziralo v strokovno, vso državo obsegajočo organizacijo. Prav! A mostu od občega do posebnega, od uradništva do lastne kategorije ni treba podreti. Če bomo na tej poti šli dalje, bomo bojevali boji vseh proti vsem: uradništvo se bo tlačilo medsebojno, tako da bodo imeli nam neprijazni faktorji prav lahko delo, ko bodo izigravali stan proti stanu, kategorijo proti kategoriji. To se mora zabraniti za vsako ceno: upamo in se zanašamo, da je še v naših vrstah nekaj treznih mož, ki bodo znali drugim to dopovedati in tudi takih, ki si bodo dali to dopovedati. Vse organizacije spadajo nazaj v naš krog, kajti sicer se same izključujejo iz vrst uradništva. Bližajo se časi, ko se bo godilo vsem enako slabo ali enako dobro. To pa je odvisno od nas samih in od naše organizacije!

F. Vajda (Ptuj):

O našem državnem gospodarstvu.

Zdaj je zopet razpisano državno posojilo. Vsi želimo, da bi imelo dober uspeh: želimo pa tudi, da bi se z državnim denarjem dobro gospodarilo, da bo res v korist splošnosti, ne pa samo v dobiček bankam in raznim velikim podjetnikom. Prijatelji mi je pripovedoval, da je pri zadnjem državnem posojilu neki denarni zavod samo pri posredovanju zaslužil ogromno vsoto. Števila nimam več v spominu; če se ne motim, so pri 500.000 K državnega posojila zaslužili 100.000 K. Ta dobiček daleč presega to, kar navaden človek smatra za pošten zaslužek. Dolžnost poslanca je, da kontrolirajo, koliko tega posojila bo država res dobila in koliko bo šlo za posredovanje.

Pri tej priliki se nam zopet vsiljuje odprto, še nerešeno vprašanje avstrijskega vojnega posojila, kolikor ga imajo naši državljani. Razumem, da je Srbom nesimpatično, da bi priznali vojno posojilo, ki je služilo proti njim. Toda upoštevati se mora, da je večina Jugoslovancev v bivši Avstro-Ogrski bila prisiljena k vojnemu posojilu, zlasti nedoletni dediči s svojimi pupilarnimi vlogami. Tudi državni kredit zahteva, da se vojno posojilo prizna. Priprosti človek, ki je proti svoji volji dal vojno posojilo in brez lastne krivde naj izgubi to, kar je dal državi, ta ne zupa več državi. Ako torej država hoče dobiti zaupanje prebivalstva, bo morala priznati stara vojna posojila. Najlepša prilika za to bi bila ob najetju novega državnega posojila, ki bi se deloma vplačalo s starimi obveznicami vojnih posojil, kakor se je to zgodilo v Čehoslovaški republikli. Z rešitvijo vprašanja vojnih posojil bi se tudi znatno utrdila državna misel med prebivalstvom.

Drugo važno vprašanje državnega gospodarstva je uprava državnih podjetij. K tem spadajo razna državna zdravilišča in letovišča, pri katerih so se nastavile takšne takse in cene, da je bil letos znatno slabši obisk nego lani. Zlobni jeziki govorijo, da je to nalašč, da bi potem kak konsorcij prav po ceni prevzel državna zdravilišča in letovišča.

Zelo poučen zgled državne uprave so petrolejski vrelci v Medjimurju. Ti vrelci so last dunajskega žida Singerja. Ker je njegov najemnik med vojno izžemal prebivalstvo (za 1 liter petroleja je zahteval po 30 iajc ali gos ali celo svinisko pleče itd.), so Medjimurci ob prevratu vse uničili, rove zadelali s kamenjem in železjem, stroje razbili in stavbe razdijali. Takratni poverjenik za Medjimurje, dr. Novak, je dal vrelce pod državno upravo in našel agilnega moža, ki je popravil stroje, postavil potrebne stavbe, odprl zadela rove, kjer je bilo mogoče, in zvrtil nekaj novih rogov — vse to brez državnega denarja, edino z dobičkom izžrpanega surovega olja. Ko je Medjimurje prišlo pod zagrebško vlado, je tamošnja rudarska oblast odpustila tega upravitelja po dveletnem uspešnem delu in dala tja ruskega polkovnika, enega profesorja in enega rudarskega uradnika, torej tri namesto prejšnjega enega. Pri tem pa vse delo v kovačnici in strojni delavnici stoji, komaj da se izžrpa olje, kolikor se ga nabere v rovih. Prejšnjemu upravitelju se je očitalo, da je olje prodajal po preizki ceni — a je vse investicije plačal z izkupičkom za olje — sedaj so nastavili ceno, za katero nihče noče olja kupovati. Polni sodi ležijo tam neprodani, trije uslužbenci pa

vlečejo plače iz državne blagaine! Tako se diskreditira državno gospodarstvo in ljudstvo izgublja zaupanje v državno upravo.

Državni cestar:

Cestarji.

Prosim, gospod urednik, da sprejmete tudi mojih par vrstic in jih uredite tako kakor veste, da bo dobro.

Vsi državni uslužbenci se gibljejo in organizirajo za izboljšanje svojega poklica, le državni cestar spi spanje trpečega. Sploh se malo ve in čuje, ali jih je kaj kje organiziranih ali nič, ker se zanje ne zneni nihče nič, samo da imajo svoje proge v lepem redu. Potem pa basta. Imajo li kaj za življenje sami in njih družina, kaj obleči in obuti, to je deveta briga gospodov za zeleno mizo pri državni in deželni vladi in pri gradbeni direkciji.

Naj razložim kakšno plačo dobiva državni cestar. Evo vam! Državni cestar ima začetno plačilo mesečno 55 ali 60, največ 65 kron in draginjske doklade dnevno 28 kron, torej bi mu prišlo približno dnevno 30 kron. To je za cestarja, ki je samec, brez žene in otrok in sploh brez vsake družine. In sedaj vas pa vprašam, gospoda moja, kako se more kak človek pri težkem delu pošteno preživljati s to plačo 30 kron na dan? Ako bi imel že za hrano dosti, kje pa je obleka, obutev, drva za kuriavo? Ali naj si vse to pri usmišljenih ljudeh izprosi v bogaine?

Državni cestar potrebuje letno vsaj eno močno delavno obleko, ki stane najmanj 13 do 14 sto kron; eno kapo ali klobuk, ki stane 3 do 4 sto kron, ene čevlje 5 do 6 sto kron, 2 brigiži ali srajci 320 K, vsaj en predpasnik, ki ga nosi, 60 kron. Vse to je najbolj po malem obleka, ki jo mora imeti, ako hoče službo pošteno opravljati. Potrebna obleka ga torej stane 2880 kron. Nadalje potrebuje najmanj 1½ sežnja drv, zakaj tudi kuhati si mora, ker sirovega ne more jesti; potem pride slabo vreme, dež, sneg, mraz, ter si mora zakuriti, ko pride ves moker in premražen s proge domov, da se obleka posuši in se sam ogreje. Zopet ga stanejo drva najmanj 1000 kron.

Obleka in drva ga stanejo torej na leto najmanj 3880 kron. Kje pa je vse drugo, recimo stanovanje? Kjer ni državne hiše, dobi cestar na leto za stanovanje reči in piši 100 kron. Vprašam vas, gospodje, kakšno človeško stanovanje je danes za 100 kron letno? Ne dobiš niti takega, kakršnega ima pri nas ščetinasta žival!

To je stanje in življenje državnega cestarja. Sedaj naj vam pa omenim še to, kaj naj stori državni cestar, ako ga bolezen vme v posteljo za dalje časa; ker ni pri nobeni bolnišnji blagajni zavarovan, je primoran si sam zdravnika plačevati. A kako naj ga plača iz teh dobrih prejemkov, ki jih ima?

Menda mora človek dvomiti, ali državni cestar in njegova družina spada med ljudi ravno tako, kakor drugi, ali nima državni cestar tudi svoje težke naloge, ali ni tudi on zaprisežen, da državi zvesto in pošteno služi, da vzdržuje ceste v redu, da se lahko promet vrši po njih, da pazi na meje državnih cest in sploh na ves red, ki ga mu predpisuje službena knjiga.

V prvi vrsti bi se torej prosilo, da se njih trud upošteva in bi bili draginjskih doklad enako deležni z drugimi nižjimi državnimi uslužbenci.

Z dne 24. decembra 1920 piše okrožnica na vse državne cestarie, da ker stojijo državni cestarji doslej še izven vsake

skupine državnih uslužbencev, da je gradbena direkcija v lastnem delokrogu dovoljevala draginjske doklade itd. Pri gradbeni direkciji torej ne vedo, v katero skupino ali kategorijo bi uvrstili državne cestarie. Ali bi ne spadale ceste kot železnice pod prometne zveze? Saj večina vsega prometa se mora vršiti najpopreje po cesti do železnice! Torej bi spadali cestarii pod državno prometno osobje. Tako nam pravi priprosta pamet. Zdi se pa, da pri kategoriziranju ne odloča pamet, nego — papir.

Prosimo naše poslance, da se nas spomnijo, ko se uredi nova službena pragmatika za vse javne nameščence.

Tovariši: Rešite poslane Vam položnice pozabljenosti in obnovite z njimi naročnino!

Činovniško pitanje.

Že desetletja se razpravlja to nesrečno činovniško pitanje, toda niti ena vlada ni hotela rešiti tega tako žalostnega vprašanja. Osebnost in strankarski interesi so bili vedno večji kakor državni interesi.

Videti je, da niti današnja vlada ni voljna, da ga v interesu države vzame z dnevnega reda, dasi od tega zavisi obstanek in varnost države. Ona ga niti noče rešiti, ker bi prišla v protislovje z osebnimi in strankarskimi interesi.

Vlada ne sme odpustiti iz državne službe smetja, nesposobnih in lenih oseb s sumljivo prošlostjo in sedanjostjo ter brez kvalifikacije, ker so taki tipi vskočili v vrsto državnih službenikov po volji poedinih ministrov ali po protekciji strankarskih in vplivnih ljudi.

Ako bi se napravil pregled po vseh instancah, bi se dospelo do prepričanja, da je v uradnih krogih zavladala ne samo korupcija, nego da se pojavlja tudi anarhija.

Da je tako, pogledite v Ministarstvo Pošta i Telegrafa! Tu je prava anarhija. Tu dela vsakdo, kar hoče, a načelniki so nesposobni, da bi se temu uprli. Javnost je zama protestirala.

Ministarstvo Saobračaja ni niti v treh letih moglo urediti prometa, kakor ga zahtevajo obrtni in trgovski interesi. Popravljen ni niti en železniški most.

V Ministarstvu Unutrašnjih Dela so sprejeti v državno službo ljudje, nesposobni, brez kvalifikacije, sumljive prošlosti itd.

Naš diplomatski in konzularni kor se je slavno proslavil. Tako je po vseh ministrstvih. Povsod je nered.

Samo ljudje brez časti in karakterja morejo biti ravnodušni napram kaosu, ki je zavladal v vseh državnih nadležnostih. Samo taki službeniki morejo dopustiti — brez protesta — da imajo neznanice, partizani, lenuhi, kvarljivci prvo besedo, da „klasajo“ preko reda v naglem tempu.

Zbog takega dela se ustvarja nezadovoljstvo, ogorčenje.

Vsi državni službeniki kategorično zahtevajo, da se čim preje reši uradniško vprašanje, da se iznese zakon, po katerem bi bili državni službeniki neodvisni od vplivov katerekoli stranke, da se izvrši revizija ukazov, in da se oni, ki so rapidno „klasirali“, vrnejo tja, kjer je njih mesto po letih službovanja, po kvalifikaciji, sposobnosti in vrednosti.

Predno se iznese zakon, pa je treba najvestneje izvršiti razčiščenje. Tega razčiščenja ne smejo vršiti sami ministri ali načelniki, ker so tudi nastavili one, katere je treba odstraniti.

(Beograjski „Balkan“, br. 211.)

Državni cestar:

Beseda dana — vez velja.

Dne 3. septembra smo tukaj v Celju prisegli presvetlemu kralju Aleksandru in na ustavo ter obljubili pokorščino in zvestobo v službi. Obljubili smo vestno se ravnati po naredbah in predpisih kot nižji državni uslužbenci. Torej se zdaj lahko sklicujemo na svojo prisego ter pozivljamo društvo nižjih državnih uslužbencev, pri katerem smo tudi mi državni cestarji organizirani kot člani društva, naj se na merodajnih krogih zanima za naše težnje in končno uvrstitev med definitivne služe. Presimo, da se nam javi, ali se nas zdaj smatra za definitivne, ker je vsak po enoletni provizorični službi dobil dekret. Po našem mnenju bi se že morale naše pravilne zahteve davno rešiti. Nadalje prosimo, naj se nas več ne prezira pri draginjskih dokladah, ker mi delamo ravno tako za korist države, kakor vsi drugi, toda imamo samo 28 kron dnevno, drugi 56 kron, in žena in otroci samo 8 kron, drugi pa po 12 kron. Zakaj ta izjema, ako smo ravno tako nižji državni uslužbenci kot drugi? V neki okrožnici stoji gradbena direkcija na stališču, da cestarii nismo v poselskopravnem, temveč v javnopravnem razmerju, ker uživamo tudi pokojnino. Torej je vsekakor umevno, da bi morali mi imeti ravno iste draginjske doklade, katere uživajo drugi nižji državni uslužbenci.

Nadalje imajo drugi službeno obleko, mi državni cestarji pa sedaj nimamo ničesar, niti znaka. Ali si cestar ali berač? Akoravno mora vsak cestar tudi za varstveni red ali takozvani policijski red skrbeti, nimamo nikakega ugleda. Obrčamo se na društvo nižjih državnih uslužbencev in na odbor cestarjev, naj se z vso energijo zavzamejo za naše revno stanje in da se nam prej ko prej odpomore pri tej draginji. Naj se rešijo naše, že tako stare prošnje! Vse to ponavljamo še enkrat, ker sicer si bomo morali pomagati drugače.

Vestnik.

Vsem članom društva sodnih poduradnikov in slug za Slovenijo na znanje. Podpisano društvo je predložilo potom Osrednje zveze gospodu poslancu in profesorju Josipu Reisnerju v Ljubljani več predlogov, in sicer za revizijo nekaterih naredb in za službeno pragmatiko. Radi obširnosti teh predlogov ni mogoče razglasiti vsebine v tem listu. Na prihodnjem občnem zboru se bodo ti predlogi prečitali. Vsi tisti člani društva, ki so s plačilom članarine v zaostanku, se naprošajo, da to malenkost — 3 K mesečno — za 3 mesece vnaprej poravnajo, da more društvo vsem obveznostim ugoditi, kakor napram Osrednji zvezi, tako tudi glede drugih izdatkov, ki niso malenkostni. Društvena pravila so v tisku in se bodo, kakor hitro bodo dogotovljena, poslala vsakemu upravičencu. — Neki tovariš „Gorenjec“ je v „Našem Glasu“ šte. 34 prav pridno zabavljajl čez društvo in ga pozivljajl na delo, a ni pozabil tudi svoja dva tovariša malo zafrkniti. Za vse to dobi primeren odgovor na prihodnjem občnem zboru. — Društvo sodnih poduradnikov in slug za Slovenijo.

Draginjske doklade. Pišejo nam: Delavci pri trboveljski premogokopni družbi imajo za družinske člane za vsakega po 15 K dnevno, razven tega prosto stanovanje, kurjavo in luč. Orožništvo ima za vsakega družinskega člana dnevno 16 K pa samo od časa, ko je strah pred komuni-

sti. Vsi javni nameščenci, to je uradniki brez razlike in sluge po 12 K dnevno. Za otroke, ki so stari 16 let in se uče trgovine ali obrti, ako prav morajo starši plačati prehrano in ga oblačiti ali pa vsaj ga oblačiti. Gospodom, ki so izdelali to naredbo o draginskih dokladah, bi prav iz srca želeli po 5 takšnih otrok, da bi prišli do spoznanja, koliko takšni otroci stanejo. Poglejmo torej plačilno polo in vidimo takoj, da dobi sluga, ki ima štiri majhne otroke, več kakor pa že osiveji uradnik, ki ima štiri odrasle otroke in mu ni bila usoda mila, da bi jih zamogel v času vojne šolati. V novi, osvobodjeni državi so torej osvobodjeni agrarci in spekulanti. Ziveža že itak primanjuje in se je strašno podražil, zato pa mora vlada izvozno carino reducirati, da bodo agrarci in spekulanti še več zaslužili, ako prav drugo ljudstvo pogine, ker na ta način se mora vse podražiti. Vse organizacije od Osrednje zveze do najmanjše, zbudite se iz vašega spanja, ako želite še našega zaupanja, drugače smo mi vsi primorani vam pokazati hrbet in hoditi svoja pota, ker nam grozi pogin.

Vprašanje pragmatike. Savez državnih činovnikov i službenika u Beogradu je obvestil SJN v Zagrebu, da se zaradi izposlovanja potnih olajšav in odsotnosti večjega števila članov za 15. t. m. določena konferenca odlaga na 1. oktober t. l. Takrat se snidejo delegati vseh Savezov na skupno sejo v Beogradu, da složno pretresejo pragmatiko.

„Naš Glas“ postane dnevnik! Resnično. To ni šala. S 1. oktobrom t. l. začne „Naš Glas“ izhajati kot dnevnik, a uredništvo in upravništvo že delujeta. Na temelju delniškega društva se tednik „Naš Glas“ izpremeni v nadstrankarski dnevnik, ki bo neodvisno glasilo naprednih elementov naše prirodno bogate države, a hkratu glavno glasilo ne samo zveze javnih nameščencev, nego tudi državnih in deželnih delavcev.

Predvsem mora biti uradnik in javni uslužbenec vohče svoboden in neodvisen človek, ki more svobodno misliti in delati in glasovati po svojem uverjenju. To uverjenje ne sme biti merilo za njegov avanzma ali vzrok njegovo zapostavljanje. Merilo morata biti le sposobnost in značajnost.

List nastavi najboljši sotrudnike in žurnaliste doma in na tujem, da bo dnevnik temeljit, raznovrsten in tudi zabaven. Poročal bo o vseh javnih vprašanjih, torej tudi o politiki, ekonomiji, kulturi v državi in tujini ter bo imel stalen feliton, vrhu tega prvovrstne romane in priloge s humoreskami, aforizmi, študijami i. dr. Skratka „Naš Glas“ hoče biti prvovrsten modern dnevnik, prvoborilec za interese javnih nameščencev in obče dobro fundiran svetovalec in zabavnik.

Vse organizacije in vsakega javnega nameščenca vabimo, da se na list naroči, da zani agitira in ga razširja. A s 1. oktobrom začne nova doba našega glasila, dnevnika „Našega Glasu“...

Saj v duhu gledamo veselo strmeče obraze naših zvestih naročnikov in sotrudnikov.

Po tolikernih obupnih klicih našega upravništva in prošnjah našega uredništva tako presenečenje! Bali so se, da „Naš Glas“ preneha zaradi zanikarnosti naših tovarišev izhajati, a zdaj javljamo, da se „Naš Glas“ izpremeni v dnevnik!

Žal nam je, da moramo to veselo presenečenje še pomnožiti z novim presenečenjem: „Naš Glas“ postane s 1. oktobrom t. l. res modern dnevnik, a ne med Slovenci v Ljubljani, nego med tovariši Hrvati in Srbi v Zagrebu. Nas je sram, tovarišem onstran Kolpe pa bratski čestitamo!

Savez javnih nameštenika v Zagrebu je imel 8. t. m. občni zbor. Izvoljen je bil za dobo enega leta za predsednika g. dr. Benković, za I. podpredsednika profesor A. Jiroušek, za II. podpredsednika učitelj Iv. Tomašić, za I. tajnika prof. Vid. Balenović, za II. tajnika vladni tajnik dr. Mil. Rosandić, za blagajnika Hugon Muk, rač. revident. Občnega zbora se je udeležilo 54 delegatov, ki so zastopali 9500 članov.

Štreberstvo in denuncijantstvo se je začelo razvijati na Hrvatskem. Na obč. zboru SJN v Zagrebu je predsednik dr. Iv. Benković poročal: Dogodilo se, dok se s vida pušao moralno - etički rad naše organizacije, da se medju našim javnim namešteništvom počeo javljati duh, koji bi nas mogao khuenizirati i omraziti pred narodom, od kojega jedinoga se u našim tegobama možemo nadati pomoći. Imade bjelodanih dokaza, da se opet stalo javljati štreberstvo i denuncijantstvo, možda još u većoj mjeri, nego li prije, a kojemu dublji razlog valja tražiti u prijevratnom mentalitetu i partizanstvu na-

ših političara i u individualnim karakternim slabostima državnog činovništva. Imade, nažalost, činovnika, koji se ne začajut, svojom sramotnom rabotom dati povoda vlastima, da šikaniraju njihove vlastite drugove, na kojih nesreći hoće da grade svoju sreću, na njihovom zapostavljanju da osnivaju svoju karijeru. Misli, da će skupština potpuno odobriti, ako ovom priilikom osudi ovakve pojave i navijesti najžešću borbu svima onima, koji misle ovako nedostojne metode uvesti u naše redove. — Zborovalci so klicali: Sramota! Stran z denuncijanti in štreberji! Kdo so ti ožigosani hrvatski javni nameščenci in kaj so pravzaprav pregrešili, pa iz poročila ni razvidno. Zdi se, da je tudi Hrvat. jav. nameščenstvo otrovano po nekem polit. separatizmu, ki se mu Slovenci ne smemo pridružiti, ako hočemo sami sebi in svoji ožji domovini dobro.

Samopomoč r. z. z o. z. v Radovljici
vabi na

izredni občni zbor

ki se vrši

v soboto, 8. oktobra 1921 ob 8. uri
zvečer v restavraciji „Kunstelj“.

Dnevni red:

1. Razpust zadruge vsled nameravane ustanovitve „Nabavljalne zadruge“.
2. Slučainosti.

Ako bi občni zbor ob določenih uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje zbor ob vsaki udeležbi, ne glede na število navzočih članov.

V Radovljici, 19. sept. 1921.

Načelstvo.

Brez organizacije in brez stanovskega lista je izboljšanje naših razmer nemogoče.

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI

dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit proti poroštvu, zaznambi na službene prejeme in zastavi življenskih polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom :: **7% obresti.**

HRANILNE VLOGE SE OBRESTUJEJO PO 4%.

Prodaje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!

Priporoča se tvrdka 4-6

Jos. Peteline

trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga živalnih strojev in njih posameznih delov.

Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

VELIKA ZALOGA

manufakturnega ter inozemskega modnega blaga.

Na debelo! Na drobno!

:: : Solidne cene! ::

LASTNI MODNI ATELJE.

Srajce, samovaznice (kravate), nogavice i. t. d.

PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA

SCHWAB & BIZJAK

LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavarano.

BOGATA IZBIRA

OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju.

85—

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana

Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzovozni in tovorni nabiralni promet iz in v Avstrijo. Zaccarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohištvo.

Brzjav: Ranzinger. 24-2 Interurban telefon 60.